



educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор;
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор;
О.В. Коба, к.т.н., доцент;
О.В. Комеліна, д.е.н., професор;
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
І.В. Черниш, д.е.н., доцент;
І.Б. Чикало-Кондрацька, д.е.н., професор;
А.Д. Глушко, к.е.н., доцент.

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів, 11 червня 2020 р. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020 – 402 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах європейської інтеграції. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

З'ясовано перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції. Висвітлено спайний стан міжнародної економічної діяльності України.

Досліджено напрям удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб'єктів господарювання, а також особливості сучасного управління бізнес-процесами.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

контролю за відвантаженням продукції, оформленням рахунків та відправкою її покупцю. Необхідно мінімізувати період часу від оформлення рахунку до відвантаження продукції. Оптимальний варіант – синхронність цих процедур.

Ефективному управлінню дебіторською заборгованістю сприяє систематичний контроль за фінансовим станом дебітора, для визначення його фінансово-майнового стану, потенційних проблем й можливості погасити заборгованість.

Важливим елементом управління дебіторською заборгованістю також є її планування на наступний період.

Виконання перелічених заходів управління дебіторською заборгованістю дозволить уникнути появи безнадійної дебіторської заборгованості і сприятиме забезпеченню фінансової стабільності суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. № 237 / Міністерство фінансів України. URL.: <http://zakon2.rada.gov.ua>. (дата звернення: 05.05.2020).

УДК 334.012

Коба О.В., к.т.н., доцент, Хоменко І.О., студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Важливим елементом сучасної системи господарювання є мале підприємництво, яке відіграє вагомую роль в економіці розвинених країн світу. В Україні його розвиток стримується через недосконалість законодавчої бази, високий податковий тиск, недостатню фінансово-кредитну та майнову підтримку. Тому у порівнянні із зарубіжними країнами суб'єкти малого підприємництва України функціонують у несприятливих умовах і в своїй діяльності стикаються з цілою низкою проблем, які потребують вирішення на різних рівнях.

Динаміка показників (таблиця 1) свідчить, що протягом 2014–2018 рр. питома вага суб'єктів малого підприємництва в Україні у загальній кількості суб'єктів господарювання, залишалася на рівні 99 %. Частка ж малих підприємств змінювалася неоднозначно, але в підсумку за період 2014-2018 р. зросла на 1,65 % з 16,8 % у 2014 р. до 18,45 % у 2018 р. [1].

Таблиця 1.
Динаміка кількості суб'єктів малого підприємництва в Україні за 2014-2018 рр.

Рік	Усього суб'єктів господарювання, одиниць	У тому числі суб'єкти малого підприємництва					
		одиниць	% до загальної кількості суб'єктів господарювання	З них			
				малі підприємства		фізичні особи-підприємці	
				одиниць	% до загальної кількості суб'єктів господарювання	одиниць	% до загальної кількості суб'єктів господарювання
2014	1932161	1915046	99,11	324598	16,80	1590448	82,31
2015	1974318	1958385	99,19	327814	16,60	1630571	82,59
2016	1865530	1850034	99,17	291154	15,61	1558880	83,56
2017	1805059	1789406	99,13	322920	17,89	1466486	81,24
2018	1839593	1822671	99,08	339374	18,45	1483297	80,63

Обсяг реалізованої продукції малими підприємствами у 2014-2018 рр. постійно зростав як у вартісному, так і у відсотковому значенні, натомість кількість зайнятих працівників зменшувалася неоднозначно як у числовому, так і у відсотковому значенні (таблиця 2).

Таблиця 2.

Динаміка обсягу реалізованої продукції та кількості зайнятих працівників малих підприємств в Україні за 2014-2018 рр.

Рік	Обсяг реалізованої продукції		Кількість зайнятих працівників	
	млн. грн.	у % до загального обсягу реалізації	тис. осіб	у % до загальної кількості зайнятих працівників
2014	705000,5	15,81	1583,0	22,30
2015	937112,8	16,87	1466,3	22,78
2016	1177385,2	17,50	1505,9	23,30
2017	1482000,7	17,83	1562,4	23,76
2018	1766150,4	17,72	1553,8	22,33

Аналіз обсягу реалізованої малими підприємствами продукції (товарів, послуг) у 2014-2018 рр. за видами економічної діяльності (таблиця 3) показав, що пріоритетними сферами для них і надалі залишаються оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (47,2 %), потім ідуть промисловість (11,14 %), сільське, лісове та рибне господарство (8,54 %), будівництво (6,4 %), транспорт (5,5 %). Аутсайдерами залишаються освіта і мистецтво, спорт, розваги та відпочинок [1].

Таблиця 3.

Динаміка обсягу реалізованої продукції малих підприємств за видами діяльності в Україні за 2014-2018 рр.

Вид діяльності	Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Сільське, лісове та рибне господарство	7,26	к	9,38	9,22	8,54
Промисловість	10,34	11,05	11,31	11,13	11,14
Будівництво	5,35	5,38	5,69	0,00	6,64
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	53,7	49,4	48,7	48,3	47,2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	4,87	5,13	4,96	5,19	5,50
Тимчасове розміщування й організація харчування	1,28	1,21	1,30	1,37	1,56
Інформація та телекомунікації	4,12	5,06	5,51	5,74	0,00
Фінансова та страхова діяльність	1,03	1,06	1,14	1,06	0,97
Операції з нерухомим майном	4,35	4,09	к	к	3,90
Професійна, наукова та технічна діяльність	4,19	4,44	4,38	4,20	0,00
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1,94	2,02	2,06	2,10	2,13
Освіта	0,17	0,17	0,18	к	к
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,42	0,41	0,42	0,44	к
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,27	0,25	к	к	к
Надання інших видів послуг	0,73	к	0,67	к	0,76

к - Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації (первинне та вторинне блокування вразливих значень).

Представлені показники не відповідають рівню економічно розвинених країн Європи, де малі підприємства становлять 70-90% від загальної кількості підприємств, а їх внесок у ВВП знаходиться у межах 50-62 %, питома вага зайнятих працівників перевищує 40 %.

Така ситуація, значною мірою, обумовлена відсутністю дієвої державної підтримки суб'єктів малого підприємства в Україні. Найбільш ефективним її напрямком є спрощена система оподаткування. Проте, застосування даної системи на практиці має певні недоліки: вузька сфера розповсюдження; незацікавленість підприємств у переході на спрощену систему оподаткування; застосування різних режимів оподаткування для фізичних та юридичних осіб; неможливість застосування спрощених процедур оподаткування для підприємств, які на незначну суму перевищують поріг за масштабами діяльності; використання платників єдиного податку для мінімізації податкових зобов'язань підприємств, які застосовують загальний режим оподаткування. Для подальшого розвитку

малого підприємництва в Україні необхідно усунути ці недоліки і здійснити заходи із забезпечення ефективної підтримки малого бізнесу.

Список використаних джерел

1. *Статистичні щорічники України за 2014-2018 роки / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_zor_zb.htm. (дата звернення: 3.05.2020).*

УДК 658.152

Козицька М.О., студентка

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Основні засоби визначають стратегічні можливості діяльності підприємства, а їх ефективне використання впливає на результати виробництва, тобто в кінцевому результаті – фінансовий результат, його здатність конкурувати з іншими товаровиробниками тощо.

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство / установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва / діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)[1]. У процесі використання об'єктів основних засобів економічні вигоди, що втілені у них, використовуються підприємством, у результаті чого зменшується балансова вартість основних засобів і це відображається шляхом нарахування амортизації.

Основні засоби складаються з великої кількості різноманітних натурально-речових об'єктів, які відрізняються за виробничо-технічним призначенням, терміном служби, ступенем впливу на роботу підприємства. Але відтворення основних засобів у натуральному вигляді відбувається за окремими конкретними об'єктами, інтенсивність зносу і терміни служби яких неоднакові, тому й різні терміни їх відтворення.

Знос основних засобів відбувається як в процесі праці, коли основні засоби знаходяться під безпосереднім впливом людини, беруть активну участь у перетворенні предмету праці, так і в сфері виробництва поза впливом людської праці: виробництво часто вимагає фізико-хімічних і біологічних процесів, в яких людина безпосередньо не бере участі. В обох цих випадках засоби праці виходять з ладу в результаті механічного, теплового зносу, або так званої втоми металу. В подальшому, під час бездіяльності підприємства основні засоби зношуються під впливом сил природи – відбувається корозія металу, гниття деревини тощо і, нарешті, від стихійного лиха [2]. Тому підприємствам доцільно використовувати усі наявні основні засоби у виробничому процесі, оскільки це дасть змогу відшкодувати їх вартість шляхом амортизації. Натомість якщо основні засоби не використовуються – то їх старіння відбувається без відшкодування вартості, вимагає площ для зберігання. Процес оновлення основних засобів впливає на їх віковий склад.

Вивчення і аналіз нормативних документів, наукових публікацій, навчальної літератури дозволили узагальнити, систематизувати точки зору фахівців і дати наступне визначення сутності відтворення основних засобів. Відтворення основних засобів – це процес підтримки потужностей підприємства, розширення без якісного поліпшення виробничих об'єктів, переобладнання з якісним поліпшенням виробничих об'єктів під час їх зношування в процесі виробничого використання, нарахування амортизаційних відрахувань, використання амортизаційних відрахувань та інших фінансових ресурсів для фінансового забезпечення відтворення основних засобів. Розрізняють два типи відтворення основних засобів – екстенсивне та інтенсивне. Основою цієї класифікації є твердження К. Маркса про розширене відтворення. К. Маркс зазначав, що «через відомі проміжки часу здійснюється...відтворення в розширеному масштабі: розширеному екстенсивно, якщо розширюється тільки поле виробництва; розширеному інтенсивно, якщо застосовуються